

ضرورت ترجمه‌ای نوین از قرآن مجید به زبان اسپانیولی

تاکنون قرآن مجید ۱۳ بار به زبان اسپانیولی ترجمه شده که مترجمان آن اغلب مسیحی بوده‌اند. تنها یک ترجمه به وسیله یک مسلمان اهل سنت با همکاری یک اسپانیایی انجام شده است. و جالب اینکه هیچ کدام از مترجمان نه در نحوه ترجمه و نه در توضیحاتی که به صورت پاورقی بر ترجمه‌ها افزوده‌اند توضیح قانع کننده و رضایت بخشی را برای خوانندگان به ارمغان نیاورده‌اند. و این ترجمه‌ها برای مسلمانان و غیر مسلمانان کافی به نظر نمی‌رسند؛ با توجه به دلایلی که ذیلاً به آن‌ها اشاره می‌شود انجام ترجمه‌ای جدید از قرآن به این زبان اجتناب ناپذیر به نظر می‌رسد.

دلیل اول: همان گونه که می‌دانید قرآن به فراوانی، اصطلاحاتی ویژه مانند: زکات، حج، روزه و... را به کار می‌برد. این اصطلاحات حتی برای نخستین بار هم در این ترجمه‌ها توضیح روشنی ندارند. اصطلاحاتی که تقریباً فهم متن، بدون دانستن معنای آنها برای یک غیرمسلمان غیرممکن است.

دلیل دوم: بعضی از ترجمه‌های قرآن در ترجمه آیات بر منابع غیر موثق یا ضعیفی تکیه دارند که عمدتاً باعث می‌شوند تا معنای آیه گاه به کلی دگرگون شود. از قبیل این موارد می‌توان به نمونه‌ای که در بیشتر ترجمه‌های قرآن به زبان اسپانیولی آمده اشاره کنم. در اکثر این ترجمه‌ها در ذیل آیه ۳۳ سوره ص آمده است: حضرت سلیمان در هنگام نماز متوجه یک اسب اصیل عربی می‌شود و به همین علت وقت نماز می‌گذرد.

دلیل سوم: همان گونه که می دانید اصطلاحات حقوقی در هر زبان بار معنایی خاصی دارند و باید با دقت هر چه تمام تر بیان شوند. در قرآن کریم بسیاری از این اصطلاحات آمده، که مبنای نظام حقوقی اسلام را ساخته است. در بعضی از ترجمه های قرآن به زبان اسپانیولی این دقت در گزینش اصطلاحات رعایت نشده است. از همین روی گاه تصویر نادرستی از نظام حقوقی اسلام در بعضی از موارد ارایه شده است. برای نمونه می توان به مورد خاصی در خصوص مسئله طلاق اشاره کرد. در بعضی از این ترجمه ها در برابر اصطلاح طلاق از واژه ای به معنای جنگ استفاده شده است. این واژه در معنی «اخراج از خانه بدون حق» است. وقتی خواننده به این واژه در ترجمه برخورد می کند، گویی اسلام هیچ حقی را در طلاق برای زن در نظر نگرفته است.

دلیل چهارم: بخش عمده ای از معناشناسی قرآن وابسته به فهم و دقت در انعکاس صنایع ادبی به کار رفته در قرآن مجید است. متأسفانه این نکات در ترجمه ها چندان رعایت نشده و به همین دلیل، گاهی افزون بر دقیق نبودن ترجمه در برابر متن، به جنبه های زیبایی شناختی قرآن نیز آسیب می رساند.

مرکز ترجمه قرآن مجید به زبانهای خارجی از آقای جعفر گزنالس که تسلط کامل به زبان اسپانیولی داشت دعوت کرد تا در زمینه ترجمه قرآن مجید به زبان اسپانیولی مطالعاتی را انجام دهد. ایشان که پس از ورود به ایران و تحصیل در حوزه علمیه قم، با مطالعه ترجمه های گوناگون قرآن به زبان اسپانیولی به نتایج تازه ای رسیده بود. پس از مطالعات بیشتر به این حقیقت واقف شد که اگر چه بعضی از دشواریها در اثر غفلت مترجمین در ترجمه ها راه یافته، ولی در همه موارد چنین نیست؛ بلکه پاره ای از مترجمان در چگونگی ترجمه قرآن مجید اهداف دیگری را دنبال می کرده اند. به همین خاطر مصمم به ترجمه قرآن مجید با اهداف ذیل گردید:

الف. رسیدن به زبانی متناسب و امروزی

ب. افزودن توضیحات ضروری و لازم

ج. بالا بردن سطح دقت در ترجمه

د. رعایت جنبه های آموزشی

هـ. استفاده از بنیان های دینی موجود در فرهنگ اسپانیا

آقای جعفر گزنالس که در سال ۱۹۹۶ که به قصد تبلیغ از ایران به اسپانیا بازگشت. از همان زمان کار بررسی ترجمه های قرآن به زبان اسپانیولی را آغاز کرد. این فعالیت به مدت هشت سال ادامه یافت و از دو سال پیش مرحله اصلی این پروژه با همکاری «مؤسسه فرهنگی ترجمان وحی» آغاز شد. تا اینکه در طول پانزده ماه کار شبانه روزی با اشراف بر بیشتر ترجمه های در دسترس، اعم از انگلیسی، فارسی و اسپانیولی کار ترجمه را به پایان رساند. اینک خدای را سپاسگزاریم که توفیق ترجمه و چاپ و انتشار آن را به ما عنایت کرد.

محمد نقدی

مدیر مؤسسه فرهنگی ترجمان وحی

